

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

Україні, згідно якої кожний окремий індивід має перетвориться на громадянина, спроможного реалізувати свої природні права як первинного суб'єкта самоврядування та представника народу – єдиного джерела влади в Україні.

Література

1. Яковец Ю.В. Глобализация и взаимодействие цивилизаций. М.: Экономика, 2003. 411 с.
2. Тойнбі А. Дослідження історії: у 2 т. Т. 1 /Пер. з англ. В. Шовкуна. К.: Основи, 1995. 614 с.
3. Калюжный В. Контуры мирового устройства в XXI веке (теоретический анализ) //Власть. 2009. № 11. С. 75–78.
4. Молчанова Е., Ковтонюк Е. Концептуальні засади становлення та розвитку нового світового економічного порядку //Міжнародна економічна політика. 2018. № 1 (28). С. 144–170.
5. Роуч С. Произошла катастрофа. Что коронавирус сделал с экономикой [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nv.ua/opinion/epidemiya-koronavirusa-kak-ona-povliyaet-na-mirovuyu-ekonomiku-poslednie-ovosti50072514.html>
6. Новий світовий економічний порядок та глобальні виклики для України: монографія /[В. Козюк, А. Крисоватий, Є. Савельєв та ін.]; за наук. ред. проф. А. Крисоватого і Є. Савельєва. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 504 с.

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

**Доц., к.е.н. Яблонська Н.В., магістрант Лисенко В.А.,
Одеська національна академія харчових технологій**

Конкурентоспроможність, як індикатор успішного здійснення реформ, спрямованих на сталий соціально-економічний розвиток, є критерієм прогресу в науці, техніці, технології та можливості включення країни, її регіонів, окремих суб'єктів господарювання в міжнародне економічне співробітництво. Конкурентоспроможність стала універсальною вимогою, яка пред'являється економікою до будь-якого економічного суб'єкта.

Сталий національний розвиток обумовлює необхідність проведення послідовної та ефективної політики, реалізація якої пов'язана з проблемою підвищення конкурентоспроможності підприємства. Для підприємства як суб'єкта конкурентної боротьби досягнення конкурентоспроможності означає можливість підвищення ефективності розвитку.

Дослідженню теоретико-методичних аспектів конкурентоспроможності присвячено значну кількість робіт вітчизняних та зарубіжних вчених: Буркинського Б.В., Бревнова А.А., Кейнса Дж. М., Кругмана П., Лаффера А., Маршалла А., Мілля

Дж С, Портера М., Фішера С., Фрідмена М., Хекшера Е., Шумпетера Й.А., Ерроу К.Дж і ін

Оцінка конкурентоспроможності підприємств є складною і комплексною, оскільки конкурентоспроможність складається з багатьох різних факторів. Однак за результатами оцінки конкурентоспроможності, підприємство зможе виявити сильні та слабкі сторони, оцінити свій стан на ринку, виявити резерви підвищення конкурентоспроможності і на основі цього побудувати конкурентну стратегію, за допомогою якої б воно покращило свої конкурентні позиції на ринку.

В сучасній економічній науці для оцінки конкурентоспроможності підприємств використовують більше 100 методик та 300 показників. Розглянемо коротко тільки ті, що, на нашу думку, могли б застосовуватися для вітчизняних підприємств.

Методика аналізу можливостей конкурентів (порівняльних переваг) заснована на тому, що підприємство, володіючи певними конкурентними перевагами перед іншими у витратах або якості, може оволодіти певним сегментом ринку, потіснити конкурентів, тобто воно може бути конкурентоспроможним. До особливостей прояву конкурентних переваг відносяться наступні напрями: постійне використання нововведень; пошук нових, більш довершених форм товарів, що випускаються; поліпшення якості на всіх стадіях їх створення і продажу; встановлення високих цін на нові товари, до появи на ринку аналогічних товарів, виготовлених конкурентами; сервісне обслуговування постачальників сировини і споживачів продукції. Відмінною рисою даної методики є те, що оцінка конкурентоспроможності підприємства доповнюється аналізом конкурентного профілю основних конкурентів, а також аналізом переваг і недоліків підприємства в конкурентній боротьбі.

Методика семантичного позиціонування оцінки конкурентоспроможності підприємства проводиться на основі анкетування споживачів продукції та виробників. Це дозволяє визначити їх думку про якість та ціну продукції, імідж торгової марки, дизайн упаковки та таке інше, що визначає конкурентоспроможність підприємства. На основі проведених опитувань виводиться середня загальна оцінка конкурентоспроможності підприємства. Оцінювання підприємства за даною методикою не враховує вагову характеристику кожного фактору, яка визначається експертами. Це робить методику суб'єктивною та результати менш точними.

Методика теорії ефективної конкуренції. Дана методика всебічно відображає стан підприємства, охоплює найбільш важливі аспекти діяльності. Найбільш конкурентоспроможним підприємством являється те, в якому найкращим чином організована робота всіх підрозділів та служб. В основі лежить оцінка чотирьох груп показників, а саме показники ефективності виробничої діяльності підприємства; показники, які характеризують фінансовий стан підприємства; показники, які відображають ефективність організації збуту та просування продукції та показники конкурентоспроможності продукції. В результаті даної методики можна визначити сильні та слабкі сторони одного підприємства щодо іншого;

розробити управлінські рішення щодо посилення слабких місць; отримати повну оцінку конкурентних позицій підприємства у галузі й у національній економіці; кількісно оцінити ступінь впливу ринкових умов господарювання на конкурентоспроможність підприємства і визначити резерви і напрямки підвищення рівня використання конкурентного потенціалу підприємства [1] .

Графічні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства дозволяють отримати наочне уявлення відносно конкурентної позиції підприємства на даному ринку в порівнянні з основними конкурентами. Серед графічних методів автори виділяють дві групи: матричні методи і метод складання багатокутника конкурентоспроможності (метод профілів). Всі графічні методи об'єднують їх відносна простота і наочність представлення результатів оцінки. Крім того, побудова матричних моделей дає досить об'єктивне уявлення про збалансованість і конкурентоспроможність продуктового портфеля підприємства і дозволяє намітити стратегічні напрямки поліпшення конкурентних позицій підприємства. В основі побудови методу багатокутника конкурентоспроможності лежить оцінка конкурентних позицій досліджуваного підприємства і його основних конкурентів за ключовими показниками, представленим у вигляді векторів. Результатом оцінки є побудова багатокутників конкурентоспроможності господарюючого суб'єкта та його конкурентів, що представляють собою графічне з'єднання оцінок по кожному з векторів. Головним достоїнством методу багатокутника є наочність результатів проведеної оцінки і простота розрахунків. Аналіз отриманого багатокутника дозволяє ретельно оцінити конкурентне становище досліджуваного підприємства і розробити цільові заходи, спрямовані на підтримку наявних конкурентних переваг і розвиток менш успішних в порівнянні з конкурентами напрямків діяльності підприємства. Основним недоліком методу слід вважати широке використання бальних експертних оцінок досліджуваних характеристик діяльності підприємства, що породжує зайвий суб'єктивізм в процесі оцінки.

Аналіз сучасних методів оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства, показав, що не існує досконалої з усіх боків комплексної методики оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Виділені недоліки наявних підходів до оцінювання конкурентоспроможності підприємств обумовлюють сильно обмежені можливості практичного застосування більшої їх частини.

Вибір тих чи інших методик оцінки конкурентоспроможності підприємств залежить від цілей, які керівництво ставить перед собою. При використанні будь-якої методики мають враховуватися важливі фактори: виробничий, науковий потенціал, фінансовий стан, імідж підприємства, система організації збуту продукції, якість продукції.

Література

1. Конкурентоспособность продукции и предприятия / Буркинский Б.В., Лазарева Е.В., Брыкалина С.В. и др. – Одеса: ИПРЕД НАН України, 2002. – 132 с.

34	КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОМАНДНІЙ РОБОТІ Черкаський А.В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	92
35	AUTOMOTIVE INDUSTRY IS A PRIORITY DIRECTION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY Коліщук О.В., аспірант, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	95
36	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖІНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Самофатова В.А., д.е.н., професор, Бачурський О.І., магістрант, ОНАХТ, Одеса	98
37	ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ Дідух С.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	102
38	СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ПЕРЕД ГЛОБАЛЬНИМ ВИКЛИКОМ 2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ Павлов О.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	104
39	АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Яблонська Н.В., к.е.н., доцент, магістрант Лисенко В.А., ОНАХТ, м. Одеса	109
40	РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ Мініна В.О., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	112
41	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Крупіна С.В., к.е.н., доцент, магістрант Кравчик Т.Ю., ОНАХТ, м. Одеса	115
42	ОЛІЙНО-ЖИРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Петкова Д.Ф., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	118
43	ПОТОЧНИЙ СТАН РИНКУ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ Петков О.І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	120
44	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ Федорова Т.С., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	122
45	ПРОПОЗИЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В УПРАВЛІННІ Й РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ Татарик Е. П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46	СХЕМИ ПЕРЕДПРОЄКТОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЄКТУВАННІ Фрум О.Л., к.е.н., ОНАХТ, м. Одеса	131
47	АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА» Купріна Н.М., к.е.н., доцент, каф. ОтаА; Величко О.М., студентка, ОНАХТ, Одеса	133
48	КАСТОМІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ Баранюк Х.О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	137
49	МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, каф. ЕП, ОНАХТ, м. Одеса	140
50	ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Васьковська К.О., к.е.н., Величко О.М., студентка ОНАХТ, м. Одеса	143
51	МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ САВЕНКО І.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	146